

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
387039

Uw referentie
2012Z01198

Datum 11 april 2012
Betreft Antwoorden op Kamervragen Van Dijk (SP) over "de school als
vastgoedmagnaat"

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het Kamerlid Van Dijk (SP) van uw Kamer inzake "de school als vastgoedmagnaat".

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2012Z01198.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het Kamerlid Van Dijk van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ingezonden d.d. 25 januari '12 kenmerk 2012Z01198)

Datum

Onze referentie
387039

- 1 Vraag: Wat is uw oordeel over de uitzending van de Slag om Nederland (aflevering: 'De school als vastgoedmagnaat'), waarin te zien is dat het Arcus College in Heerlen voor 100 miljoen euro nieuwbouw pleegt, ondanks de enorme leegstand in Heerlen?

Antwoord: De plannen voor de nieuwbouw zijn gemaakt in een periode (begin deze eeuw), waarin de vastgoedsituatie binnen de gemeente Heerlen goed was.

- 2 Vraag: Waarom is dit megalomane vastgoedproject nodig? Zou dit geld niet veel beter aan onderwijs besteed kunnen worden?

Antwoord: Het is aan de instelling om verantwoorde keuzes binnen hun budget te maken. Dat laat onverlet dat bestuurders dienen zorg te dragen voor een evenwichtig en doelmatig middelenbeheer. In het financieel jaarverslag van de instellingen dient inzicht gegeven te worden in de verhouding tussen personele en materiële kosten. De inspectie volgt dat kritisch. Daarnaast is er een sector-benchmark waaruit blijkt hoe de instellingen op de onderdelen huisvesting en personeel zich tot elkaar verhouden.

- 3 Vraag: Kunt u uiteenzetten welk deel van het onderwijsbudget van het Arcus College wordt gebruikt voor dit vastgoedproject en welk deel voor onderwijs?

Antwoord:

Toelichting bij de begroting Arcus 2012, personeel versus omzet.

Hieronder de begroting 2012 van ROC Arcus college:

Begroting 2012 ROC Arcus college		
(X € 1 mio.)		
Omzet	56,4	A
Personele lasten	42,9	76,06%
Huisvestingslasten	3,5	6,21%
Afschrijving gebouwen	0,3	0,53%
Overige afschrijvingen	1,4	2,48%
Overige lasten	7,1	12,59%
Totaal lasten	55,2	
Resultaat	1,2	2,13%
		100,00%

Ontwikkeling na de nieuwbouwperiode

Uit de meerjarencijfers van Arcus blijkt dat de investering in personeel ongeveer 72% van de omzet gaat bedragen. Door de investering in de nieuwbouw zal het aandeel afschrijvingen hoger worden. Ook blijkt dat de ratio's solvabiliteit, rentabiliteit en liquiditeit van Arcus binnen de signaleringsgrenzen van de sector blijven vallen.

- 4 Vraag: Deelt u de mening dat de invoering van het competentiegericht onderwijs geen reden kan zijn voor nieuwbouw? Zo nee, waarom kunnen andere scholen wel volstaan met bestaande huisvesting?

Datum

Onze referentie
387039

Antwoord: Ik ben met u eens dat de invoering van competentiegericht onderwijs geen reden is voor nieuwbouw. Dat is bij Arcus ook niet het geval. Begin deze eeuw heeft Arcus de afweging gemaakt tussen een ingrijpende renovatie van de meeste bestaande gebouwen of nieuwbouw.

- 5 Vraag: Deelt u de mening dat u via de Inspectie kritisch toezicht moet houden op de besteding van middelen van scholen, en dus ook op dit soort enorme vastgoedprojecten? Zo nee, zijn bestuurders volledig vrij in het besluit om een dergelijk vastgoedproject aan te gaan?

Antwoord: Bestuurders zijn natuurlijk nooit volledig vrij om vastgoedprojecten aan te gaan. Op bestuurders wordt toegezien door een raad van toezicht die moet instemmen met dergelijke besluiten. Van de zijde van Arcus is mij verzekerd dat de opvolgende Raden van Toezicht niet over één nacht ijs zijn gegaan in de verschillende besluitvormingsfasen.

Daarnaast speelt de Medezeggenschapsraad en de Ondernemingsraad hierbij een belangrijke rol. Ook deze raden hebben in de verschillende fasen het College van Bestuur gesteund. Dit geeft mijn inziens voldoende checks en balances binnen de instelling om een wel overwogen keuze te maken bij een vastgoedproject van deze omvang. Daarnaast ziet de inspectie zoals gezegd via het jaarverslag toe op een doelmatige besteding van middelen.

- 6 Vraag: Hoe oordeelt u over de nieuwbouw van het Arcus College in het licht van de schaalvergroting? Deelt u de mening dat kleine scholen verdeeld over meer locaties de voorkeur hebben boven één grote school met duizenden leerlingen?

Antwoord: Arcus zal straks ook niet op één locatie onderwijs geven. Er zullen drie nieuwe gebouwen worden neergezet:

Een gebouw waarin de zorgopleidingen zullen worden gegeven. Dit gebeurt in de Zorgacademie Parkstad, waarin zorginstellingen, Hogeschool Zuyd, Open Universiteit en Arcus samenwerken.

Een gebouw, waarin de techniekopleidingen zullen worden gegeven.

Een gebouw waarin de opleidingen horeca, welzijn, administratie, kappen en handel zullen worden gegeven. De opzet van dit gebouw is zodanig, dat het als het ware verdeeld is in vier vrijwel aparte onderdelen.

Daarnaast zal de komende jaren een deel van de bestaande gebouwen in gebruik blijven, omdat het aantal studenten nog te groot is om deze binnen de nieuwbouw onderwijs te kunnen geven. De nieuwbouw is immers geprognosticeerd op daling van het leerlingenaantal met 15%.

- 7 Vraag: Gaat u in overleg met het bestuur van het Arcus College over dit vastgoedproject? Wilt u zich inzetten voor een betere besteding van het onderwijsbudget?

Antwoord: Jaarlijks wordt in opdracht van de MBO Raad door een extern bureau de benchmark MBO uitgevoerd. Uit de Benchmark mbo blijkt dat

gemiddeld 6,5% wordt besteed aan huisvesting. Arcus zit daar met 6.21% onder en ik zie daarom geen reden om in overleg te gaan met het bestuur van Arcus.

Datum

Onze referentie
387039

- 8 Vraag: Hoe gaat u dit soort megalomane vastgoedprojecten in de toekomst voorkomen? Deelt u de mening dat het ministerie op enige wijze regie moet houden over huisvesting van scholen, opdat wordt voorkomen dat bestuurders via dit soort vastgoedprojecten enorme bedragen onttrekken aan het onderwijs?

Antwoord: Via de Benchmark mbo kan ik de instellingen monitoren en mocht daartoe aanleiding zijn, zal ik de Inspectie van het Onderwijs inschakelen om individuele instellingen extra te onderzoeken. Verder is de instelling financieel gezond en blijft de instelling binnen de signaleringsgrenzen van de inspectie. Wanneer dit verandert zal de instelling op de "zeef" van de inspectie blijven liggen en komt de instelling zo nodig na onderzoek en beoordeling onder intensief toezicht.

In reactie op het artikel in de Volkskrant "Het roc zoekt het meer in stenen dan in onderwijs" van 24 maart 2012 heb ik de inspectie wel gevraagd om uit het oogpunt van kwaliteit en doelmatigheid onderzoek te doen naar de verhouding tussen vast personeel versus flexibel personeel bij het Arcus College en welke detacheringconstructies gehanteerd zijn. Mochten de resultaten hiertoe aanleiding geven dan zal ik u hierover informeren.

*1) <http://programma.vpro.nl/deslagomnederland/afleveringen/aflevering2.html>